

НУ „Станислав Доспевски“, гр. Самоков

АДРЕС: ул. „Иван Вазов“ № 80,

e – mail: nu_st.dospevski_samokov@abv.bg, телефон: 0722/6 63 92

Утвърждавам:
Директор
Камелия Асенова
свс 3-г № РД-08-62/15.09.2020 г.

ПРОГРАМА

**за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на
децата и учениците от уязвимите групи**

*Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за
предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет
на проведено заседание на дата 09.09.2020 г.*

Настоящата програма се изготвя в помощ на учителите работещи с деца и ученици от уязвимите групи. Разработва се съобразно ЗПУО и Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Стандарта на живот и общественото положение на учениците от уязвимите групи предполагат лесното им отпадане от образователната система, което налага изготвянето на подобна програма.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства(2015 - 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование.

1. Определение на понятието „Уязвими групи” деца ученици в риск.

По смисъла на ЗЗД Дете в риск е:

- Което няма родители или е останало трайно без тяхната грижа
- Което е жертва на злоупотреба насилие, експлоатация или всякакво друго не хуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейство то му
- За което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развити
- Което страда от умствени или физически увреждания, както и от трудно лечими заболявания

2. Определение за понятието равни възможности- равен шанс за образование на всички ученици процес, при който образователни субекти, носители на етнокултурни специфики, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение и възпитание формират интеркултурни компетентности и споделени граждански ценности, запазвайки своята етнокултурна идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация.

Разбиране на понятието образователна интеграция

Практическата реализация на този тип интеграция в българските детски градини и училища се осъществява в следните направления:

а) осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици;

- б) утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
 - в) създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства;
 - г) съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура;
 - д) поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност.
- Европейските образователни политики, въпреки различията в подходите, имат обща насоченост към образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Поставя се акцент върху интеркултурността, която се интерпретира като възможност за взаимно обогатяване чрез взаимодействие между децата и учениците, изява на собствената културна идентичност и поле за формиране на национална идентичност.

Принципи на приобщаващото образование:

1. Гарантиране правото на достъп до училището на всяко дете и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството, партньорските организации и Училищно настоятелство;
7. Недопускане влиянието на социалното неравенство върху процеса на обучение и участието на учениците в дейности на училището;
8. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
9. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на учениците.

Програмата е насочена към най-уязвимите групи ученици:

- ученици, изложени на риск от отпадане, поради липса на мотивация за учене;
- ученици, диагностицирани със специални образователни потребности; – ученици с хронични заболявания; – ученици с изявени дарби;
- сираци или деца лишени от родителска грижа по други причини. Програмата е изработена съобразно ЗПУО, ДОС за приобщаващото образование, международни и

национални стратегически документи: Международна конвенция за правата на детето; Световна програма на ЮНЕСКО "Образование за всички"; Национална стратегия на детето 2008-2018; Национална стратегия за интеграция на лицата, получили международна закрила в Република България 2014-2020г

Водещи принципи при реализиране на програмата

Законосъобразност – съответствие със закона за предучилищното и училищното образование

Кохерентност – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите политики и дейности при сътрудничество на заинтересованите страни

Партньорство – активно участие на институциите за образование и обучение, другите държавни институции и учителите и родителите в реализацията на политика за образователната интеграция на деца и ученици от уязвимите групи

Прозрачност – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност на обществото

Приемственост – осигуряване на непрекъснато действие на програма, независимо от управленски или други социални промени и гарантиране на постоянство в усилията и политиките за изпълнение на поставените цели

Устойчивост на резултатите – осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.

Своевременност – осигуряване на навременни адекватни мерки за предотвратяване на възможни рискове за осъществяване на образователната интеграция на деца и ученици от уязвимите групи.

Отчетност, мониторинг и контрол на реализацията на целия процес на образователна интеграция, включваща в себе си анализ и оценка на постигнатите резултати.

Иновативност – разработване на нови подходи за равен достъп до качествено образование и успешна образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства

ЦЕЛИ на програмата

1. Интелектуално, емоционално, социално развитие на децата от уязвимите групи.
2. Осигуряване на равен достъп до обучение и образование за децата и учениците от уязвимите групи.
3. Гарантиране на равен достъп до качествено образование и придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
4. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.

Дейности за постигане на поставените цели

В изпълнение на цел № 1: Интелектуално, емоционално, социално развитие на децата от уязвимите групи

- Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на проблемите на децата и учениците от уязвимите групи.
- Пътешествие в родителството, групова и индивидуална работа с родители.
- Осигуряване на координационен механизъм между заинтересованите страни.
- Специализирана работа с родители на деца в риск.
- Допълнителна психологическа и педагогическа работа с децата и учениците от уязвимите групи.
- Работа с родителската общност за преодоляване на негативните стереотипи.
- Включване на учениците от уязвимите групи в различни извънкласни дейности.

В изпълнение на цел № 2: Осигуряване на равен достъп до обучение и образование за децата и учениците от уязвимите групи.

- Подобряване педагогическата и психологическата подкрепа оказвана на учениците от уязвимите групи.
- Достъпна архитектурна среда
- Осигуряване на допълнителни форми на финансова, емоционална и психологическа подкрепа
- Създаване на условия за интегрирано предучилищно и училищно образование за деца чийто майчин език не е български.
- Условия за интегрирано обучение на деца със СОП.
- Оказване на подкрепа на деца и ученици живеещи в риск
- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа с деца в риск.
- Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
- Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на интелектуалното им развитие.

Дейности за постигане на цел №3 : Гарантиране на равен достъп до качествено образование и придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.

- Разработване на механизъм за обхват на децата от уязвимите групи.
- Осигуряване на допълнително обучение на деца със СОП или от етническите малцинства.
- Осигуряване на допълнителна работа с педагогическия съветник за деца живеещи в риск.
- Включване на учениците от уязвимите групи в различни занимания и извънкласни дейности
- Осигуряване на материали необходими за придобиването на определени умения с цел социализация и обучение.

Дейности за постигане на цел №4 Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.

- Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и организиран отход и спорт в мулти културна среда.
- Провеждане на беседи с деца и родители с цел формиране на толерантно отношение към етническата, националната, религиозната, културна и езикова идентичност на всеки ученик
- Създаване на календар с религиозни и културни празници и провеждане на мероприятия свързани с него
- Осигуряване на възможност за изучаване на културната и етническата особеност в часовете по ЗИП, СИП или занимания по интереси
- Развиване и прилагане на механизми за стимулиране на педагогическите специалисти да работят с ученици в мултикултурна среда.
- Работа с родители и деца с цел формиране на толерантно отношение към учениците от уязвимите групи.
- Разработване на добри практики за предоставяне на равни възможности на децата и учениците от уязвимите групи.
- Допълнително запознаване с правата на децата и учениците от уязвимите групи с цел формиране на положително отношение в останалите.
- Организиране на благотворителни базари, работилници, концерти и други мероприятия в подкрепа на учениците от уязвимите групи

Очаквани резултати

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
- Повишаване посещаемостта на ученици от уязвимите групи.
- Намаляване на преждевременното напускане на ученици поради финансови, социални или други причини.
- Успешна реализация на деца растящи в мултикултурна среда.
- Работеща програма за извънкласна дейност.
- Придобиване умения за работа с деца и ученици в риск.
- Активизиране на интерес към образованието.
- Приобщаване на децата от различните.
- Осъществена квалификация на педагогическите специалисти за работа с деца в риск.
- Осигурен баланс на мерките за приобщаване на деца и ученици от уязвимите групи в образователната система и в обществото .
- Иформираност и толерантно отношение на деца и родители към децата и учениците от уязвимите групи.
- Участие в различни програми и проекти на деца и ученици от уязвимите групи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство , училище, институции,) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели